

مدیری : جلال ساھر

ادارہ خانہ

استانبولہ نور عثمانیہ

جادہ سندھ ۴۰ نومرولی

« تورك يوردى »

پنجشنبہ ۱۳ شباط، ۱۳۲۹

پیل : ۱ صای : ۴۵

پیلانی

عثمانی مملکتی ایچون ۱۲ غروش

روسیہ و بیجستان ایچون ۲ روبلہ

باشقہ مملکت تراچون ۵ فرانق

صایسی ۱۰ پارایہ

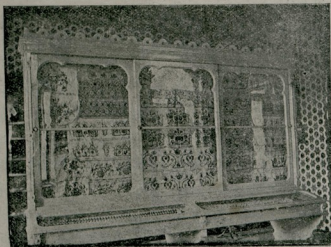
خلفہ د و غرو

هفتدمه بر « تورك يوردى » طرفندره جيقاربامير

بوصايرده كى يانير

پيلنه جك شيلره ، اوبانيق ❁ فلاكت شمرلرندن : ديه ييك ، آباقا ❁ حكايه : چاقير اوغلان ، سرعشلى اوغلى ❁ آنادولى

مكتوبلرى : بروسه دن ، ع . س ❁ هفته لى حوادث ، خ . د ❁

مدیریتندہ مشہور مستشرق و تورك محي ددقتر قونوش بولونان بودايسته شرق آنارى موزہ سندھ
تورك و تانار آل اہلہ مہلری و بشکیرلری

بیلینه جاک شیلر

پوردیمز . شیرمنی آیدینلاران اوچ ضیا : پتول هوا غازی آله کتریک ؟

آوروپا حیساننه توکمنه ز نورینی سرپن . بیلگی پوردیمزده سویملی بر شفق یاپار گبی اولدی . بر برنی متعاقب . اوتوموبیللری ، طیاره لری ، دره تاووتلری ، تله فونلری . . . کوردک . شیمدی ده کبریتر یانان بر لامبا قارشیمسند دیکله نه بیله جگیز . یالکیز بوکوزل شیلر بزى رجهدن آچیندردی . قارشیلرنده ، طوتولان آلت سببی آرایاجق برده تشک چالان زوالیلره بک بگزمه . آلرمن صیرمزدن قیملدادی ، دوداقلرمز مقتویتمزدن آچیلدی . بر اوتوموبیل ناصیل آتیز کیدیور ؟ بر طیاره ، ناصیل هوا لایور ؟ بر تل پارچاسی ناصیل سس نقل ایدیور ؟ بونلر بزم ایچون بویوک و « عقل ترازینش چکمه مبه جگی » شیلر اولدی .

وقتیله مملکتیمز گزهن بویوک بر آلمان « تورکلرک عقلی بوتون جاهل ملت کبی کوزلرنده در « دیمشدی . بو دوغرو ایسه آرادن ۷۰ ، ۸۰ سنه کچدیگنه رغماً عجباً بزده می کوزلرمزه دوشونورز ؟ ... دیبه جگیز . مثلاً بک یاقینلرده کوردیگمز آله کتریقی تراموا بک ناصیل حرکت ایشدیگی قاجز مراق ایتدی ، قاجز آراشدردی ...

اگر هر یکی یاییلان شیخ بویله آمریقایی کشف ایدهن قبریستوف قولوبه باقان برلیرلر گبی سبر ایده جک اولورسه ق اولنرک بزه هیچ فایداسی اولماز . بالعکس اقتصادی حیاتیمز سوندورور ، بزه ضرری طوقونور . بنانه علیه بز بوستولرده بو « ناصیل و نیچون » لری حل ایده جگیز . مولت که نک تعبیری وجهله دوشونجه بی کوزدن قافایه نقل ایچون چالیشاجیز .

پتول ، هوا غازی . تله کتریک

ایسلی چیرالر ، یاغلی قندیللردن سوکرا مملکتیمزک بربری آردنجه طاییدی بی بو اوچ شی زرده و ناصیل

استیصال اولونور ؟ بونک جوانی بک یاقینده سواقلمزده اوچنی بردن کوره جگمز بو تنور واسطه لرینه انساننی شاشقین شاشقین بزى باققدن قورتاراجق در .

پتول — بوگیزم مملکتده معناسز براسم و برمشلر : غاز دیمشیلر . حالبوکه غاز سرت و صو حالنده بولمیان شیلرک اسمیدر . پتول ایسه طاش یاغی معناسنه کن لایینجه برکله در . آسیا و آمریقانک بللی برلرنده بک چوق بونلور . برک آلتنده نیمی کشف ایتک ایچون خصوصی سوندلرله طوبرانی دورت یوزایش یوز مترو دملرلر . اگر پتول وارسه اوزرنده بریکمش اولان غازک تضیقيله برمدت یوقاری به فیشقیرر ، سوکرا دورور . پتول کندیلگندن بر یوزینه چیمماز . طولومالر یاپار ، اونکله جکرلر . بونک اسمی خام پتولدر . قویورده بر مدت بو دورولور . طاشی طوبرانی دینه چوکر . سوکرا تکرار اورادنده بولادیرمادن چکرک قازانلره دولدورولر . خام پتولک بوغی آری برقابه طولانیر . بوسیجاقلقک مقدارینه کوره براسم آلیر . ۱۵۰ ایل ۲۸۰ درجه آراسنده چیقان بوغلر بزم غاز دیدیگمز لامبالرده قوللاندیغمز پتولدر . بونک ایجه صافیه شدیرلمش اولانلری بک تهلیکه لیدر . یانفسه ، آله وله نمکه سبب اولور . صافاغی آگلامق ایچون اوزاقدن بر کبریت یاقالیدر ، ایسپرتوگی اشتعال ایده رسه لامبالرده قوللانیلاماز . پتول ساده تنور ایچون ده گل صوبالرده ، ما کینالرده ، جلا جیلقدده مستعملدر . آله وله ندیگی زمان اوزرینه صو آتمق تهلیکه بی آتیرر . قوم ، طوبراق ، یاخود مندر گبی شیلر آتیلما لیدر . وازه لینده ۴۰۰ درجه صیجاقلقدده حاصل اولان بر پتولدر . سلاح ، آلت یاغلامق ایچون اصناف طرفسندن قوللانیلیدی گبی دوقتورلقدده ، ما کینا جیلقدده استفاده ایدرلر .

هوا غازی — اودونک هوا طوقونمایان بر قابه شدتله ایصیتلما سندن آله وله تن بعضی غازلرک وجوده کلدیگنی آسکدن بری معلوم ایدی . یوز یگریمی سنه اول

آله کتريق بايلل دينيان آكشي بر صو ايچريسته
باطيريلش بربرينه باقير تله مربوط جينقو وکومور
چوبوقلرندن تشکل ايدن شيشه لرله، ياخود دينامو و سائر
بويوک ماكينالره استحصال ايديلير .

ايجه بر تل فرضا کوتلی برييلک جريانته معروض
براقيليرسه ابتدا ايصير، سوکرا قيزار، داهاسوگرا
ناريضا دينيان بيم، بياض ضيا صاحبان بر حاله کابر .
آله کتريق جرياني آله کتريق کچمه سي ديمکدر . اگر
بو جريان زياده اولورسه تل نرير، حتی بوغ اولور،
اوجار . بو جريانه معروض براقيلان شيشلر اوجاري
قارشى قارشى به گئش قورشون قلملرينه بگزمينه کومور
چوبوقلری اولورسه آرارلنده غایت کوتلی ضيا صاحبان
ماويمسي قيويلمچيلر، شرادلر حصوله کلدیگي
گورورز، بو شدتلی ضيادن وابورلرلک برونزه کتورى،
ده کيزلرلک فناری ايچون استفاده ايديلير .

اولرده کي آله کتريق لامبالری ايسته بونک تعديل
ايدلمش بر شکيدر . آرمود شکنده جامدن، ايچنده تله
بگزمين قيوريلش کومور واردر . آسکيدن بونک ريته
عادى پلاتين تلی قورلردی . فقط يوقاريدنه سويله ديگمز
وجهله بعضاً جريانک شدتندن نريدیگي، چابوق چابوق
بوزولديغي گوردیلر، ريته کومور قوللانمغه باشلاديلير .
چونکه کومور بوگون بايللماسی قابل اولان سيچاقلق
درجه لرینک هيچ برنده نریمه يوردی . آلماس نریش
کومورندن عبارت ایدی .

بوکوموریدی کچمکده مشکلاته اوغراديلير . نهايت
مشهور غراموفون موجودی نديون زاپونساده بيتن
باموقايدشلرندن باخالصه کومورلر اعمال ايتدی . شيمدی
الکتريق لامبالرنده گوردیگمز تلار کومورلردر . بونلر
لامبانک ايچنده ايکي ممگي اوزاغش ماشالره يرلشدريلير .
اوجاملرلک ايچندن خارجه چيقيسان پلاتين تلارده کوموره
قادار جريانک گلمه سته يارديم ايدره . بولامبالرک هواسی
خصوصی ماكيناسيله بوشالديرلر . بونک سببی کوموری

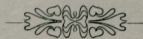
له نون اسمنده بر فرانسز مهندسی بونی تنوير ايچون
قوللانماي دوشوندی . بر آلت ايجاد ايتدی . اودودندن
حصوله کنن غازک آله وی بک بارلاق اولمايدغدن بوکشف
بايللامادی . اينکيلترده بر آدم اودون ريته معدن
کوموری ايصيتارک داهای بارلاق برغاز بولدی . ورنجی
دفعه اولارق اينکيلتره نک بايخنی اولان لوندرده بر قاچ
قاربصا بونکله آيدينلايتلیدی . ۹۴ سنه اول پارس
سوقاقری بونکله تنوير ايدیلدی . سوکرا بزده ده دولما
بايغجه، قاضی کويننده، یدی قوله ده برر غازخانه
آجیلدی .

وابور کومورینی هواسز قابلرده ايصيتق ايچون
خصوصی فروئلر واردر . چقان غاز صافله شد بريلک
ايچون بر جوق معامله لره تابع طوتولور . تقريباً ۱۰۰
کيلوغرام وابور کومورندن ۳۰ متر و مکعي غاز، ۴ کيلوغرام
قطران، ۵۰، ۶۰ کيلوغرام ده قوق کوموری حاصل
اولور . بوحاصل اولان کومورلک ۲۰ کيلوغرام قاداری
تکرار وابور کومورلرینی ايصيتق ايچون صرف ايديلير .
۴ کيلوغرام قاداری ده خارجه صايلير . بونی قيشين
صوبالرده اکثراً اودون ريته قوللانيلورلر . هواغزی
نه قادار صاف اولورسه ضيای او قادار آز اولور .
موصقلاری آجیق براقيليرسه پيس برقوقو ياپار، انسانی
زهرلر . يانغين زمانلرنده تله کيکي آرترير . هر بورو
آله و فيشقيران بر طولومبا حائی آير . بناء عليه اويله
برشی وقوعنده موصقلر درحال قابيلماليدر . آروباده
هواغزی ساده تنوير ايچون ده گل بزده غاز اوجاقری
ناصيل قوللانيلورسه اوراده ده او وجهله مطبخلرده
استعمال اولونور .

آله کتريق — آنک اوجرا کوشلرده بيله کهر يانک
فسه، صاچه سسور ولدکن سوکرا ايجه چوبلری
چکديگيکي بيليرلر . آله کتريق دينيان شی ايسته بو حس
ايديلن، فقط آکلاشيلامايان قدرنددر . برری آله کتريقله
تنوير ايچون طبيعی ابتدا آله کتريق استحصال ايدمچک
برماکينا، سوکرا بر لامبالر لازمدر .

یامقدن قورتارمقدر . اونك ایچون یره دوشدیگی زمان
شدتله باطلار . جریانه معروض قانتجه غایت ثابت بیاض
رضیا نشر ایدر . آله کتریق لامباری هوا غازندن پک
ظریفدر ، تنویرانده ایلمق قولانلقه باشلادینی زمان
هواغازجیلری تلاش ایتمشدیلر . چونکه قیمتی آبی
دوشورمشدی . فقط صوگرا شیمدی اوزرلرنده گور-
دیگمز کوملک کشف ایدیلدی . هواغازی تکرارقیمتلندی .
آله کتریقک بوتون کوزهللکاربله برابر آک بوبوک بر
قباحتیه واردر : اوده کوچوک عالمه لرده بهالی به
اوطورماسی در .

اربابیور

فلاکت شمرلندن

دیمه ییک

دیورک : « هرشی بیتدی ، بو قدرمش ، نه دینیر ؟ ... »
دیمک نیم یوره کی ایصیتان
کونشرك پارلاقانی سونه چك ،
داملا داملا بزه حیات آقیتان
ییلد بزرک برکئی دینه چك !
ده کیزلرك کوموش یولای آتکی اوبرکن
بربرینه برشی دینه دالغار
صوصاچقلر ؛ نیم آنا یوردیمک
مژده سی قولانغه فیصلدار
روزگارچقلر اویوبایچق ؛ اویوسون
دیمک بوتون بو ایللاره حقدن کلن برکت ؛
اویوسونلر طوبراقلرده حایقیران ،
یرلرندن قیمیدایان کیکلر ؛
واوجنده ناموس قانی طاشیان
نورسلفش ، پارچالانمش آتکلر ...
طیقادیلان نفسلرك ، چیقاریلان کوزلرك ،
قوپاریلان یوره کلرك سسلری ،

دیمه ییک که هرشی بیتدی ، بو قدرمش ، نه دینیر ؟
دیمه ییک که بویوککلکن اوصاندی
دوغروانغ بویوککلک ناگریسی ؛
دیمه ییک که اومود کونی قاپاندی ؛
دیمه ییک که باشمزلک یازغیسی ! ...

سلانک

آباقا

ملی مکتبه

چاقیر اوغلان

هر قیش عادت ایدیمشدردی : محله نك اختیيار ،
اورتا یاشلی آرککلری هر آقشام صیرا ایله بربرلرینک
أولرینه طولانلر ، چرز و آارا صیرا حلوا تحبیلری
یاپارلردی . هر کس اوندیمکنی بدکدن ، محله نك مسجندنه
ياتی نمازی قلدقدن صوگرا صیرا هانگی اوده ایسه
طولوبوجه اورایه کیده ردی . قیشک فیرطیاسی ، بوراسی ،
یاغوری ، قاری ، بوطولانعلری کری بر اقدیرمازدی .
او صاحبی ایلریدن کیده . قادینلرك قاچاسی ایچون